

«color *parešido* al de ---»; refl. per 'assemblar-se': «las panitíechas se *parēšen* a 'ratos'» (1965).

Advertim, però, de seguida, que, en aquest punt, són tots els Països perifèrics els que s'aparten del català central, mantenint ben viu l'ús del verb *parèixer*, que ha quedat tan envellit i decadent en el Princ.; segurament el contrast amb el ross. i els parlars balears és un poc menys marcat que amb el val.; però també en aqueixes terres *parèixer* es manté ben usual, i incloent-hi ben bé el llenguatge col·loquial. Ja comença a notar-se així en els segles baixos: «assí se ha succehit un cas tant grave y de tanta consideratió, que-ns ha *paregut* ser cosa convenient de fer-ho entendre a V. M.», ross., a. 1597 (RLR LX, 59); «me ha *paragut* a mi, Blasi de la Trinxeria, fer-y insertar la present memòria», 1648, Llibre Roig de Prats de Molló (fº 82r). I així segueix encara en tota l'àrea de Rosselló i Conflent fins a la frontera lingüística. És clar que allà *-eix* es redueix a *-ei*: «*parēi ke* ---» 'sembla que, creuríem que ---', en els pobles més alts del Conflent, tocant al Capcir (Jú-jols, 1959), o bé per 'assemblar-se a': «és una 'vase' ['llo'] que parei cendra», StHípòlit de la Salanca (1960).

A Mall. sentim, pertot i a cada pas, «*ma parōš* ---» (Sóller, 1953; Sud, Centre i Nord de l'illa, 1963 ---); no gaire diferent a les altres illes, en tot cas *pareix* és molt usual en el llenguatge parlat i popular d'Eivissa: «ja estaven altra vegada aquelles dos fadrines amarrotades amb --- i ses dos cantussaven --- Sa mare acabà d'inflar-se de ben de veres i estava que treia espurnes, com solen dir: —Ell *pareix* que encara ho feis per futesa!», JnCastelló (Rond. Eiv., 55, 'per riure-us-en', 'per escarnir-me'); veg. també Villangómez (Ll. d'Eivissa, 213).

DERIV.: *Parença* 'aparences (favorables, belles)': «anells --- preciosos sens tota necessitat sinó a sola *perensa* de llur bella», Eiximenis, *Dones* (veg. més context en *EntreDL*, entre les profusificacions, § 3, v. 15), «pensí, per preu / que la compràs / e la m tiràs, / fent-li *parences* / e prometesnes, / que tot lo meu / seria seu: / ella present, / fiu testament, / fent-la hereva»; «de hipocresia / e de *parença* / haguí creença / tot son comport / fos, de coll tort, / rosegaltar / ---», JRoig (*Spill*, 2915, 4125).

Parenteria: el sentit de la bella i expressiva paraula, més útil i viu en la llengua literària moderna, és el més abstracte, i en singular, on expressa 'demostració de gran lluïment' («fatxenderia, boato», DAg.): «la donzella aquesta --- no penseu que --- fos més bella que altra, ni res de tot lo que mostrava fos gentil: mostra una poca de *parenteria*, és un poc desenbolta en lo dançar y en lo parlar --- emperò trobar-s'i-en tresentes més belles e més agraciades que aquesta», Jo. Martorell (Ag. I, 256); «vinguets de continent, continuant lo camí real --- sens girar per altre part, ni fer alguna *parenteria*», a. 1349 ([Finke, *Acta Ar.* III], 126). També es troba en plural, i amb el sentit, més vague, de 'meres aparences': «la regina --- revelà los seus secrets als cavallers, per què éls feren *parenteries* per celar la voluntat de la regina», *VidesR*, 229v1.

Parentós tenia un sentit paral·lel al preferit en *parenteria*, de 'aparatós, que ostenta superficial magnificència': «obra *parentosa* e de poc cost» que el DAg. cita d'un text del S. XIV, o bé simplement 'fingit': «poguérets haver complit vostro *parentós* desig», doc. de 1431 (MiretS, *TemplH*, 424). «Tots los cerca hòmens *parentosos*, axí com tu est» 'de bon aspecte, atraient', *Decam.* VII, § 7, 412.15f. (trad. *appariscenti*, ed. 1961, p. 440.4f.). **Parentera* (f.) de ànima sembla 'demostració penosa de coratge': «ara, com só vella, no puc viure sens fer grans *parenteres* de ànima», *Decam.* v, § 10, 339.2f. (trad. «grandissime ed amare punture d'animo»). El verb *parentejar* té també, o ha tingut, el matis de 'fer ostentació', 'donar-se aires de ser molt' (vegeu-ne un exemple a PSEUDO-).

En sentit contrari va formar-se *desparentçar* per expressar 'llevar la bellesa externa, fer aparèixer lleig allò que no ho és': bell mot i expressiu, que fóra útil d'usar més que no fem, car no és el mateix ni tan fort com *enlletgir* ni el cast. *afejar*, però sí que expressa molt bé el sentit més matisat del fr. *déparer*: «llevaré aqueixos cabells que-us *desparentsan*» en la *Història de Partinobles*. *Aparentçar* val.: «encara que va *aparentçar* que no em coneixia quan em viu va fer un repropí», Valor-Giner, 1950-5; primer escrit *aparentar*, i rectificat: *aparentçar*.

Aparèixer [Llull]: «una dona se ornava e s'adobava de colors, que posava en sa cara, per ço que *aparaugés* bella als hòmens, per la qual bellesa volíe que la desiuja<s>sen al delit carnal» (*Meravelles*, NCL. I, 161.5). Ha restat en l'ús general i uniforme fins avui, intr. i més particularment reflexiu, com amb datiu ètic, per 'fer aparició, presentar-se de cop a la vista': «En lo sorral, ou remoreig de passos / y, oh santa Providència!, obrint-li 'ls brassos / lo venerable vell se li *apareix* / —Vina —li diu ---», *Atl.*, Introd., 20c. *Aparegut*. *Apareixença*, *-eixement*. *Reapareixer*; *reaparició*.

Fer o donar aparent 'fer veure' (ben pròxim, doncs, a *fer aparès*, supra), segurament des de sempre en la llengua, si bé el que trobo en algun text de primera hora és *fer parvent*, més conegut com a oc. ant.: «cri-dava fort, diu que va 'n part: / féu-se secretament portar / l'enfant --- que<z> à trobat; / e la dompna faja *parvent* / c'anàs en part, e va dient: / —Ay Déus, ay Déus ---», *Lleg. Rim. Sev.* (v. 80); d'altra banda *aparent* i amb *donar*: «lo senyor rey --- una vegada me entreliguaçà axí ab una qüestió que-m féu, del temps de la mort de Jesuchrist, e pigà'm axí ab la instància, que-m donà tant *aparent*, que un gran temps stigüí entre mi mateix ---», AntCanals (*Providència*, NCL., 86).² *Aparentar* [1429]: *ben-at* 'de bella aparenta': «bales ben ligades e ben *aparentades* --- les dites robes ---», *Decam.* VIII, § 10, 501.17 (trad. «bene legate e bene magliate»); *aparentador*. *Aparentura*.

Aparentça: el que més trobem antigament és *aparentcia*: «los hòmens --- la major part --- se adeliten molt en --- saber diverses coses que --- no li aprofiten sinó a sola hostentació --- e a ésser --- loats per la gent --- e tenguts per savis: de la *aparentcia* han molt, e de la existència fort poc», BMetge (*Somni* IV, Riq., 366.7);